

PUNTS PER PUNTS

6

Curs de valencià inicial A2 de
la Universitat d'Alacant i *Información*

Universitat
d'Alacant

Fascicle 6. El verb *voler* en present

Jo **vull** o **vullc**
Tu **vols**
Ell o ella **vol**
Nosaltres **volem**
Vosaltres **voleu**
Els o elles **volen**

Què pots fer amb el verb *voler*?

Saps que les formes *vols*, *vol* i *volen*, és a dir, aquelles en què la o és tònica, es pronuncien amb o oberta?

1 Pots dir que tens la voluntat de fer alguna cosa:

-Manel **vol** quedar amb les amigues abans que se'n vagen de viatge.

-Raül i jo **volem** anar a la platja demà si fa bon temps.

A continuació, et proposem un llistat de coses que pots tindre voluntat de fer:

arribar al cim
tornar del treball
viatjar a l'estranger
fer els deures
realitzar un somni
visitar un familiar
jugar a bàsquet (o futbol, handbol...)
treballar
matinar
descansar
comprar un regal
cuinar un pastís
menjar gaspatxos (o pasta, olleta...)
dur o portar el correu
telefonar a un familiar
quedar amb els amics...

Saps que en la paraula *handbol* la h és muda i no sona perquè es tracta d'un anglicisme adaptat? En altres paraules ocorre el mateix: *hàmbster*, *hoquei*, *handicap*, *haixix*, *Hèlsinki*...

Ací t'oferim un llistat de vocabulari propi de l'àmbit dels esports:

• Noms dels esports: *atletisme*, *bàdminton*, *bàsquet*, *boxa*, *ciclisme*, *equitació*, *esquí*, *futbol*, *gimnàstica*, *golf*, *handbol*, *hoquei*, *munyanyisme*, *natació*, *pàdel*, *patinatge*, *pilota valenciana*, *piragüisme*, *senderisme*, *submarinisme*, *tenis*, *tenis de taula* (o ping-pong), *vela*, *voleibol*...

• Equipament i altres: *anella*, *àrbitre*, *àrea*, *arnés*, *banyador*, *bicicleta*, *casac*, *casquet* (o gorra de bany), *cércol*, *cistella*, *colzera*, *corda*, *cronòmetre*, *estadi*, *estic*, *genolleres*, *guants*, *joc*, *mallot*, *marcador*, *patins*, *pilota*, *piragua*, *piscina*, *porteria*, *raqueta*, *rem*,

sabatilles, *sella de muntar*, *tanca*, *tauler*, *travesser*, *trinquet*, *xandall*, *xarxa*...

Recorda que si no coneixes alguna paraula pots consultar el Diccionari Normatiu Valencià de l'AVL: www.avl.gva.es/dnv.

Saps que *cércol* és l'anella que s'usa en gimnàstica rítmica i *estic* és el pal amb què colpegen el disc en l'hoquei?

Saps que *futbol* és una paraula aguda? En valencià, l'accent d'este anglicisme adaptat recau en l'última síl·laba (*futbol*, amb o oberta), a diferència del castellà, que la fa plana (*fútbol*). El mot *xandall* també és agut.

Saps que la pilota valenciana és un esport de pilota autòcton del País Valencià, que es practica als trinquets o al carrer? Hi ha diverses modalitats, com ara: raspall, llargues, escala i corda o galotxa.

ORAL

Exercici 1.

Digues una cosa que vols fer cada dia d'esta setmana. Ací en tens un exemple:

Dimecres **vull** estudiar el fascicle de valencià que regala Información.

Fascicle 6. El verb *voler* en present

Els dies de la setmana són els següents: *dilluns, dimarts, dimecres, dijous, divendres, dissabte, diumenge*. Per a pronunciar-los bé, tingues en compte que *dijous* sona amb o oberta i *divendres* amb v i amb e oberta.

Exercici 2.

Practiquem el vocabulari i la intuïció. Completa els buits amb la paraula correcta del requadre:

estores, aniversari, cinema, espectador, imaginació, valenciana, tranquil·lament, torrada de carn, Esplanada, família, Alacant

- Hui vols sopar _____ a casa?
- Demà vull anar a vore ma germana per felicitar-la pel seu _____.
- Després-demà ells volen anar al _____ perquè és el dia de l' _____ i està més barat.
- Dijous Pau vol anar a comprar al Mercat Central d' _____.
- Voleu jugar a pilota _____ este divendres després d'eixir de la universitat?
- Dissabte els meus amics i jo volem passejar per l' _____.
- Diumenge vull fer una _____ al camp amb la _____.
- La _____ de Núria és desbordant! Ara diu que vol començar a escriure una novel·la!
- Laura vol que espolses les _____ al pati perquè tenen molta pols.

T'has adonat que *la universitat* o *la imaginació* no s'apostrofen? En el fascicle 2 vam vore que els articles *el* i *la* s'apostrofen (') davant de paraula començada per vocal. No obstant això, l'article *la* no s'apostrofa si va davant d'una paraula que comença per *i* o *u* àtones (sí·l·laba on no recau l'accent): *la inhibició, la idea, la utilitat, la imatge, la humitat, la innocència, la informació, etc.*

Saps que *esplanada* comença per *es-* i no per *ex-* com en castellà? Mira altres paraules que comencen igual: *estrany, estranger, espolar, esplaïar, estendre, esporgar, espremer...*

Saps que *espolsar* vol dir 'netejar la pols d'alguna cosa'? Fixa't que *la pols* és una paraula femenina, mentre que *el pols* fa referència al batec de la sang.

Per a tindre la casa endreçada, fem accions com les següents: *espolsar, torçar la pols, agranar, escurar els plats, fregar, passar el drap, arruixar el carrer, llavar i estendre la roba, planxar, etc.*

T'has fixat que els cinc primers dies de la setmana acaben en *s*? Estos dies són invariables, és a dir, són iguals tant en singular com en plural:

- Dilluns que ve vull matinar.*
- Vull matinar tots els dilluns.*

En canvi, dissabte i diumenge sí que canvien quan els fem en plural:

- Diumenge que ve vull descansar.*
- Vull descansar tots els diumenges.*

Hi ha unes quantes paraules molt habituals que són invariables en singular i en plural. Ací en tens algunes: *atles, bíceps, cactus, globus, lapsus, llapis, tipus, virus, etc.* *Pere m'ha furat dos llapis del meu estoig; ara només tinc un llapis sense punta.*

Saps que *fer una cosa sense voler* és 'fer una cosa involuntàriament, sense tindre la intenció de fer-la'? Per tant, quan hem fet una cosa malament i no era la nostra intenció, ens disculpem dient la frase *Ha sigut sense voler* (o *Ho he fet sense voler*):

-*Ostres, t'he xafat, perdona, ha sigut sense voler.*

2 Pots mostrar que desitges alguna cosa:

- Assumpció s'ha tret el carnet de conduir i ara **vol** un cotxe, però no té diners.
- Vull** un entrepà de pernil i formatge.
- Volem** suc de taronja. En teniu?
- Josep **vol** un café amb llet i jo **vull** un café amb gel.

T'has fixat que *formatge* s'escriu amb *tg*? Totes les paraules que acaben en eixa terminació (*-atge*) s'escriuen així: *carruatge, imatge, habitatge, viatge, coratge, companatge...* Excepte *trage*, que s'escriu sense *t*. A més, recorda que el grup *tg* (igual que *tx, tj, ss* o *l-l*) només pot aparèixer enmig de dos vocals: *metge, cotxe, platja, passeig, til·la, etc.*

Saps que *café amb llet* i *café amb gel* són dos expressions que sonen molt diferents? En la primera, el mot *llet* conté el so *ll* (com en l'italià *figlia*) i la *e* tancada, mentre que en la segona el mot *gel* comença pel mateix so de l'anglès *James* i té la *e* oberta.

Quines coses pots desitjar? Ací en tens un llistat:

Diners, felicitat, salut, temps lliure, aliments (un entrepà, una pizza, unes lletilles, pasta, arròs, peix...), begudes (aigua, un suc, un batut, un còctel, vi, cervesa...), coses materials (un martell, un ventall, una llavadora, una nina...).

Exercici 3.

ORAL

Inventa't tres frases en què expresses que vols alguna cosa i digues per què la vols.

Vull un vestit nou perquè necessite renovar el meu vestuari.

Fixa't ara en este diàleg:

- Vull el martell.*
- Per a què vols el martell?*
- Vull el martell per a penjar un quadre.*

Evidentment, deus haver notat que la repetició de la paraula *martell* és innecessària. Per a evitar-la, podem usar unes partícules que s'anomenen pronoms:

- Vull el martell.*
- Per a què **el** vols?*
- EI** vull per a penjar un quadre.*

Si l'element substituït és un complement directe introduït per l'article (*el, la...*) o per un demostratiu (*este, eixe, aquell*), usem els pronoms *el, la, els, les*:

- Com vols la carn?*
- La** vull molt torrada.*
- Tens les entrades?*
- Sí, **les** tinc ací.*

Exercici 4.

D'acord amb l'explicació que t'hem oferit més amunt, escriu el pronom que necessitem en cada frase:

- Després-ahir vaig imprimir les factures i ahir _____ vaig portar a l'oficina.
- Nosaltres tenim un gosset a casa i els meus iaïos _____ tenen tres al mas.
- Vols ara la clau anglesa? No, ara no _____ vull.
- Et promet que jo no vaig fer això, mare. _____ va fer Jaume.
- Maria va dir que se'n venia. I quan _____ va dir?
- Quants exercicis has fet? Només _____ he fet dos.

T'has fixat que, en moltes ocasions, quan diem que volem alguna cosa, ens sentim impulsats a dir també per què la volem? Per a fer-ho, usem el nexce *perquè*, com ja vam vore en el fascicle 3:

-*Vull el descaragolador **perquè** estic arreglant la ràdio.*

Si l'element substituït és un complement directe neutre (*açò, això, allò* o una frase), usem el pronom *ho*:

- Com tens això?*
- Ho** tinc tot preparat.*
- Conta què va passar!*
- Ara **ho** conte.*

I, com vam vore en el fascicle 2, si l'element substituït és un complement directe sense determinant (*vols aigua?*) o va introduït per numerals (*un, una, tres...*) o indefinits (*algun, altre, uns quants, molts...*), usem el pronom *en*:

- Quants anys tens?*
- En** tinc cinquanta.*
- Volem suc de taronja. **En** teniu?*
- Voleu alguna entrada?*
- En** volem dos, gràcies.*

Saps que el pronom *ho* sona en tots els parlars valencians com si fóra la lletra *u*? *Ho va dir ell. Ho has vist?*

Saps que el pronom *en*, igual que fan *el* i *la*, també s'apostrofa si el verb comença per vocal? Per això diem: *Quantes cartes escrius per a felicitar el Nadal? Jo n'escric moltíssimes!*

ORAL

Exercici 5.

Què creus que vol cada personatge de la primera fila? Relaciona'ls amb les imatges i els desitjos de la segona fila i uneix-los amb el verb *voler*.

a) Lídia

b) Aina i Àngel

c) Sergi i Isabel

d) Núria

e) Nicolau

1) ...tindre un fill ara que estan casats.

2) ...jugar amb molts joguets.

3) ...una bicicleta nova per a fer esport.

4) ...tindre molts diners per a ser milionari.

5) ...acabar la carrera i graduar-se.

Saps que *milionari* prové de *milió*?

Saps que per a dir que alguna cosa és molt recent usem l'expressió *acabat de*? Així, diem: *Aina i Àngel estan acabats de casar* o *No toqueu el banc que està acabat de pintar*.

3 Pots manifestar l'amor que tens cap a algú:

-*Iolanda vol molt els seus avis. Els visita totes les setmanes.*

-*Vicent, em vols?*

-*Clar que sí, Caterina. Et vull moltíssim!*

També pots utilitzar els verbs *estimar* i *amar* per a manifestar amor, de la mateixa manera que ho fas amb *voler*.

ORAL

Exercici 6.

Transforma estes frases canviant el verb *estimar* pel verb *voler*:

- Miquel **estima** molt el seu amic Pau.
- Nosaltres **t'estimem**, però no pots eixir-te'n sempre amb la teua.
- Els xiquets de la guarderia **estimen** molt les mestres.
- Et deixe, ja no **t'estime**.
- No tens cor, no **estimes** a ningú.
- Vosaltres vos **estimeu** a la vostra manera.

T'has fixat que, generalment, estos verbs introdueixen la persona volguda, estimada o amada sense la preposició *a*? Ho pots comprovar en el primer exemple i en les frases a) i c).

T'oferirem més informació sobre este aspecte gramatical en el fascicle 10.

4 Pots fer invitacions o propostes:

-*Marc, vols vindre a la festa que faré dissabte?*

-*Vols que porte alguna cosa?*

-*Voleu anar a un restaurant xinés?*

-*Vols que anem al cinema?*

Si et fixes, després de *voler* afegim un infinitiu (*vindre, anar*) o bé l'estructura *que + verb* (*que porte, que anem*).

Ací tens alguns plans que pots proposar als teus coneguts:

anar al parc, anar a la muntanya, fer un picnic, anar al museu, viatjar, fer esport (anar a córrer, anar al gimnàs, jugar a futbol, jugar a handbol, jugar a pilota valenciana...), anar a la platja (prendre el sol, descansar, nadar, jugar al voleibol, passejar per la vora del mar...), anar al zoològic, anar a comprar (al mercat, al centre comercial, a una botiga...), eixir a dinar/sopar/esmorzar/berenar (a un restaurant, a una gelateria, a una cafeteria...), eixir de festa, anar a la fira...

A continuació, pots veure altres maneres de fer invitacions i proposicions:

T'agradaria...?

T'agradaria ballar amb mi esta cançó?

Què et sembla/pareix si...?

Què et sembla si anem a fer-nos un café després de dinar?

T'apeteix...?

T'apeteix pegar un mos en una terrassa?

Exercici 7.

Transforma les oracions canviant el verb *voler* per alguna de les fórmules que acabem de veure:

Estic cansada de conduir durant tot el viatge. Dèlia, vols conduir tu?

Estic cansada de conduir durant tot el viatge. Dèlia, t'apeteix conduir?

- No sé com acabar el treball. Anna, vols acabar-lo tu?
- És hora de dinar i jo ja tinc fam. Pere, Tomàs, voleu dinar amb mi?
- Hui fan un teatre molt interessant. Artur, Mercé, voleu acompanyar-nos al teatre?
- M'agrada molt jugar a les bitles. Jaume i Pere, voleu jugar amb mi?
- Fa un dia ideal per a anar d'excursió. Roser, vols fer una eixida amb nosaltres?
- Albert, t'estime. Vols casar-te amb mi?

5 Pots fer o demanar explicacions més aclaridores:

-*No estic d'acord amb tu.*

-*Què vols dir amb això?*

-*Què vol dir fer una cosa fil per randa?*

-*Vol dir 'fer-la amb tots els detalls'.*

-*Jo sí que sé què vull dir.*

En este cas, com pots veure en els exemples, usem el verb *voler* seguit de l'infinitiu *dir*.

Exercici 8.

Què volen dir les paraules de l'esquerra? Utilitza la intuïció i, si cal, el diccionari i relaciona-les amb les definicions de la dreta:

a) Escorxador	1) Vitrina, situada en l'exterior d'una botiga, on s'exposen mostres dels articles que s'hi venen.
b) Faristol	2) Ornament que es posa en les orelles.
c) Aparador	3) Moble o suport on es posa un llibre, uns papers o una partitura per a llegir-los amb més comoditat.
d) Tirabuixó	4) Lloc destinat a matar el bestiar.
e) Escó	5) Seient que ocupen els diputats en les cambres legislatives.
f) Arracada	6) Llevataps, utensili que serveix per a llevar els taps de les botelles.

6 Pots donar instruccions a algú:

-Marc, ton pare i jo **volem** que sigues més estudiós.

-Vull que vingues demà a vore'm.

-Vull que pugues fer-ho sense ajuda.

Per a fer-ho, el verb *voler* va acompanyat de la conjunció *que* i d'un altre verb, que es conjuga en mode subjuntiu. Ací pots vore els verbs dels fascicles anteriors conjugats en present de subjuntiu:

	ser	tindre	estar	anar	vindre	poder
Jo	<i>siga</i>	<i>tinga</i>	<i>estiga</i>	<i>vaja</i>	<i>vinga</i>	<i>puga</i>
Tu	<i>sigues</i>	<i>tingues</i>	<i>estigues</i>	<i>vages</i>	<i>vingues</i>	<i>pugues</i>
Ell o ella	<i>siga</i>	<i>tinga</i>	<i>estiga</i>	<i>vaja</i>	<i>vinga</i>	<i>puga</i>
Nosaltres	<i>siguem</i>	<i>tinguem</i>	<i>estiguem</i>	<i>anem</i>	<i>vinguem</i>	<i>puguem</i>
Vosaltres	<i>sigueu</i>	<i>tingueu</i>	<i>estigueu</i>	<i>aneu</i>	<i>vingueu</i>	<i>pugueu</i>
Els o elles	<i>siguen</i>	<i>tinguen</i>	<i>estiguen</i>	<i>vagen</i>	<i>vinguen</i>	<i>puguen</i>

Observa els canvis ortogràfics que es produeixen: *siga*, però *sigues*; *vaja*, però *vages*.

Saps que per a fer este temps partim generalment de la 1a persona del present d'indicatiu? Mira: *tinc > tinga*, *estic > estiga*, *vaig > vaja*, etc. Com veus, són els mateixos canvis que experimenten unes altres paraules, com *amic > amiga* o *roig > roja*.

Exercici 9.

Posa les formes conjugades en els buits corresponents:

- Els meus pares _____ (VOLER) que jo _____ (SER) més responsable i que _____ (ESTAR) més atenta en classe.
- Marina està malalta i _____ (VOLER) que Marta i Andreu _____ (ANAR) a la farmàcia a comprar medicaments.
- Vosaltres _____ (VOLER) que ell _____ (PODER) assistir al concert i que _____ (TINDRE) temps per a tot. I això no és possible.
- Teresa i jo _____ (VOLER) que vosaltres _____ (VINDRE) a fer-nos una visita a la casa nova.
- Llúcia, _____ (VOLER) que nosaltres _____ (ANAR) a ta casa i que _____ (TINDRE) cura del xiquet mentre tu estàs fora?
- Anna, jo _____ (VOLER) que _____ (SER) puntual i que _____ (ESTAR) a la porta del cinema a les nou i mitja.

Anna, la protagonista de la frase f), no sol ser puntual perquè encara no sap dir les hores en valencià. Fixa't com ho fem:

Saps que *la una* (quan fa referència a l'hora) no s'apostrofa?

Exercici 10.

Repassem. Completa els buits amb les formes del present del verb *voler*:

- Sóc molt exigent; _____ trobar un bon treball i no pararé fins a aconseguir-lo.
- Si Marc no ens ha telefonat _____ dir que arribarà a temps.

- Ara que estem tots junts, _____ que ens fem una foto?
- Eres una persona molt familiar i _____ moltíssim els teus pares.
- Ernest i jo _____ eixir a córrer, però sembla que plourà.
- Ramon i Maria _____ casar-se prompte.

Exercici 11.

Uneix cada frase feta amb el significat que creus que li pertoca:

a) A cor què vols, cor què desitges.	1) No voler res d'ell, no tindre-li simpatia.
b) L'ou vol sal.	2) Si tot va bé.
c) No voler ni els mocs d'algú.	3) És important tindre incentius en la vida.
d) Qui no vulga pols que no vaja a l'era.	4) Per a no patir desgràcies cal evitar posar-se en perill de sofrir-les.
e) Si Déu vol.	5) Voler estar sempre per damunt dels altres.
f) Voler surar com l'oli.	6) Amb molta satisfacció i comoditat.
g) Si no vols caldo, tres tasses.	7) Voler coses impossibles.
h) Voler la lluna en un cove.	8) Tocar-li a algú fer el que no vol.

Solucions:

Exercici 2

a) tranquil·lament, b) aniversari, c) cinema, espectador, d) Alacant, e) valenciana, f) Esplanada, g) torrada de carn, família, k) imaginació, i) estores

Exercici 4

a) les, b) en, c) la, d) Ho, e) ho, f) n'

Exercici 5

Lídia vol una bicicleta nova per a fer esport. Aina i Àngel volen tindre un fill ara que estan casats.

Sergi i Isabel volen acabar la carrera i graduar-se. Núria vol jugar amb molts joguets. Nicolau vol tindre molts diners per a ser milionari.

Exercici 6

a) vol, b) et volem, c) volen, d) et vull (o vullc), e) vols, f) voleu

Exercici 7 (solució orientativa)

a) No sé com acabar el treball. Anna, **què et sembla** si l'acabes tu?

b) És hora de dinar i jo ja tinc fam. Pere, Tomàs, **vos agradaria** dinar amb mi?
c) Hui fan un teatre molt interessant. Artur, Mercé, **què vos sembla** si ens acompanyeu al teatre?
d) M'agrada molt jugar a les bitlles. Jaume i Pere, **vos apeteix** jugar amb mi?
e) Fa un dia ideal per a anar d'excursió. Roser, **t'apeteix** fer una eixida amb nosaltres?
f) Albert, t'estime. **T'agradaria** casar-te amb mi?

Exercici 8

a4, b3, c1, d6, e5, f2

Exercici 9

a) volen, siga, estiga, b) vol, vagen, c) voleu, puga, tinga, d) volem, vingueu, e) vols, anem, tinguem, f) vull (o vullc), sigues, estigues

Exercici 10

a) vull (o vullc), b) vol, c) voleu, d) vols, e) volem, f) volen

Exercici 11

a6, b3, c1, d4, e2, f5, g8, h7

Agenda cultural

Els dimarts a les 10 h i els dimecres a les 17 h goo.gl/sufsSf
Seu Ciutat d'Alacant

Practica el teu valencià en les sessions de conversa de l'IEC.

28 d'octubre, 17.00 h <https://s.ua.es/IAVs>

Museu de la UA

Conferència - "El món, un escenari: Shakespeare, el guionista invisible", per Jordi Balló.

29 d'octubre, 19.00 h goo.gl/62HE55

Teatre Olímpia d'Oliva

XVII Concurs de teatre en valencià. Representació de l'obra *Són els nervis*.

29 d'octubre, 20.00 h goo.gl/zEuKOD

Ermita de Sella

Concert - Xavi Sarrià i Feliu Ventura.

UAenvalencia

culturaenlaUA

Autoria:

Juli Martínez Amorós (coordinador), Rosa Anna Guijarro Contreras i Maria Josep Domènech Sempere

Maquetació: Jesús Àngel López Ramón | www.masuno.es

Correu electrònic: puntperpunt@ua.es

Una iniciativa del Servei de Llengües de la Universitat d'Alacant i *Información*